

Para VISIE.

TAROT.

Deze maand

5. De Hierofant

De tarot heeft een boeiende ontwikkeling doorgemaakt vanaf haar ontstaan in de 14^e eeuw. Oorspronkelijk een kaartspel ontworpen voor recreatieve doeleinden, werd het in de loop van de eeuwen een medium voor waarzeggerij en een voertuig voor esoterische kennis.

Tekst: Anne-Marie Wegh

Illustraties: hermetism.free.fr/Avenieres

Onder invloed van occultisten hebben de afbeeldingen op de kaarten een ware evolutie doorgemaakt. Ze zijn verrijkt met spirituele thema's en symboliek uit onder andere de alchemie, de Bijbel, het Jodendom, de kabbala, de astrologie en de godenmythes van het oude Egypte en de oude Grieken.

Ook het assortiment is explosief toegenomen. Heden ten dage is er keuze uit honderden verschillende uitvoeringen en thema's (China Tarot, Michelangelo Tarot, Gothic Tarot et cetera).

Voor ParaVisie belicht Anne-Marie Wegh iedere maand een kaart uit de grote arcana. Welke herkomst en betekenis hebben de beelden en symbolen die gebruikt zijn door de ontwerpers?

Naast bekende decks als de Tarot van Marseille, Rider-Waite, Oswald Wirth en de Thoth Tarot, wordt ook een heel bijzondere uitvoering van de tarot besproken. In de kapel van het sprookjesachtige kasteel *Château des Avenières* in Frankrijk, zijn de muren bekleed met levensgrote afbeeldingen van de grote arcana in prachtige mozaïek. Een geweldig kunstwerk met deels gangbare, deels unieke symboliek. Een ware schat voor de tarot-liefhebber én de spirituele zoeker! >

Een hierofant is een hogepriester die religieuze vieringen leidt en inwijdingen verricht. Het Oudgriekse woord *hierophantes* is samentrekking van *hieros* (heilig) en *phainein* (laten zien, openbaren). Een hierofant is in staat een ander in te wijden in het goddelijke. Dit is uiteraard alleen mogelijk als hij of zij zelf dit goddelijke (of iets ervan) ervaart en dit leidt ons naar de betekenis van de tarotkaart De Hierofant. Deze staat voor de persoon in wie het *heilige huwelijk* (Grieks: *hieros gamos*) heeft plaatsgevonden. De (energetische) dualiteit in hem of haar is versmolten. De Hierofant leeft vanuit de eenheid van het goddelijke.

De Paus van de Visconti-Sforza tarot (1454)

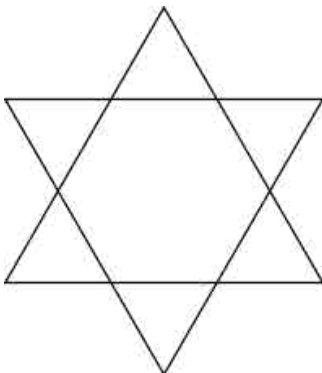
De titel Hierofant was oorspronkelijk verbonden aan de mysteriën van Eleusis: een oude Griekse mysterietraditie waarvan de inwijdingsrites geheim waren en nog steeds een groot mysterie zijn. Veel later ging men deze titel ook toepassen op personen in andere situaties en hoedanigheden. Via het occulte genootschap *The Golden Dawn* is de Hierofant in de tarot terecht gekomen.

De Paus

Oorspronkelijk heette kaart nummer 5 van de tarot De Paus. Arthur Waite verving, in 1909, in zijn Rider-Waite-Smith deck De Paus voor De Hierofant en vrijwel alle tarot decks die hierna volgden namen dit over. De diepere betekenis van de kaart is echter altijd hetzelfde gebleven. Ook toen de kaart nog De Paus heette, stond deze voor de persoon in wie het heilige huwelijk zich heeft voltrokken.

Op de Paus-kaart van de 15^e eeuwse Visconti-Sforza Tarot zien we drie verwijzingen naar het heilige huwelijk: de twee opgestoken vingers van de Paus; het Griekse kruis (een kruis met gelijke armen) bovenaan zijn staf; en het zeshoekige patroon op zijn kleeid, een afgeleide van het hexagram – het universele symbool voor de vereniging van de tegenstellingen.

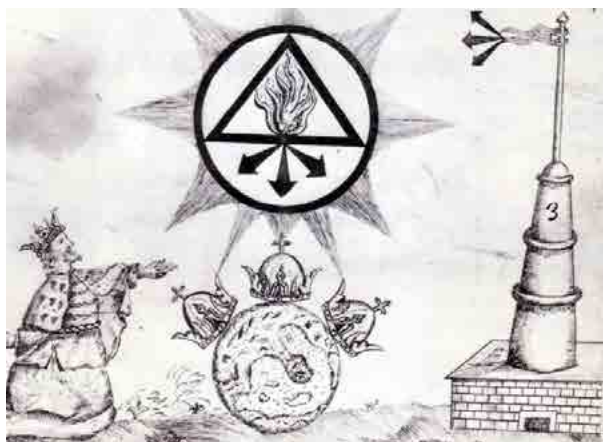
De Paus draagt, net zoals de Pausin (kaart nummer 2), een pontificale (pauselijke) tiara: een drievoudige kroon. Officieel staan de drie kronen voor de drievoudige macht van de paus: priester, leraar en koning. Esoterisch staat een tiara voor meesterschap over lichaam, gevoel en denken.

Een hexagram

Een alchemistische afbeelding van het heilige huwelijk uit het Boek van de Heilige Drievuldigheid (15e eeuw). Het mannelijke en vrouwelijke zijn versmolten tot een androgyne figuur. De drie kronen om buik, borst en hoofd staan voor meesterschap over het lichaam (de dierlijke drijven, de onderbuik), de gevoelswereld (hart) en het denken.

Een afbeelding uit het alchemistische manuscript *Speculum Veritatis*, dat zich bevindt in de bibliotheek van het Vaticaan. De alchemist (links) heeft een drievoudig (de drie kronen) koningschap (meesterschap) verworven over het aardse. De driehoek met punt omhoog (het symbool voor vuur) met het vuur erin, staat voor het kundalini-vuur, dat lichaam, gevoel en denken (de drie pijlen) van de alchemist heeft uitgezuiverd, waardoor hij dit koningschap heeft bereikt. Rechts zien we een alchemistische oven; symbool voor het bekken en de wervelkolom van de alchemist, met erin stromend het vuur van de kundalini. De drie ringen op de pijp en de drie pijlen aan de vlag staan voor lichaam, gevoel en denken die worden gezuiverd in de 'oven'.

Charles VI tarot

Ook uit de 15^e eeuw is het Charles VI - of *Gringonneur* - deck; ontworpen voor koning Karel VI van Frankrijk. De Paus-kaart van dit spel bevat symboliek die verwijst naar een kundalini-ontwaken.

Links en rechts langs de wervelkolom lopen twee energiebanen; ida- en pingala-nadi genoemd in de yogatraditie. Bij een kundalini-ontwaken versmelten deze energiebanen ter hoogte van het voorhoofd. Tijdens dit proces wordt de pijnappelklier – midden in ons hoofd – geactiveerd. De twee kardinalen naast de Paus symboliseren deze twee energiebanen. Hun gekruiste handen staan voor de versmelting, net zoals de twee sleutels (van het Koninkrijk der Hemelen), die de Paus rechtop tegen elkaar houdt.

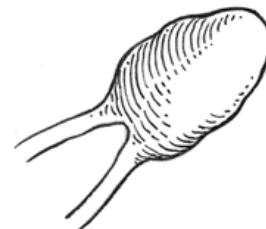

De Paus-kaart van het Charles VI deck (15e eeuw)

Paus Leo VII
(pauze van 936 tot 939, afbeelding uit 1842)

De pijnappelklier

De ontwerper van deze kaart heeft niet gekozen voor de in die tijd gangbare pauselijke tiara met drie kronen, maar voor één van de allereerste varianten, die tot de 12e eeuw werd gedragen, met slechts één kroon. Ik denk omdat deze kroon - nog meer dan de tiara - de pijnappelklier vorm ervan benadrukt. Het heeft de kunstenaar ook de mogelijkheid gegeven een dennennappelpatroon aan de kroon toe te voegen.

Waarschijnlijk ook niet toevallig, is de kleurkeuze rood (kleding kardinalen) en blauw (kleding paus). Deze twee kleuren worden traditioneel verbonden met, respectievelijk, de mannelijke energieën (hitte, vuur, de zon) en de vrouwelijke energieën (koelte, water, de maan) in de mens. >

De twee linten aan de achterkant van de pauselijke kroon (de zogenaamde infu-lae) staan voor de twee energiebanen die bij hun versmelting de pijnappelklier activeren.

Frankrijk 17e eeuw

Om de symboliek van de vereniging van de tegenstellingen te versterken, voegt men vanaf de 17e eeuw aan de Paus-kaart twee pilaren toe op de achtergrond, en twee lager geplaatste geestelijken op de voorgrond. De linkerfiguur op de Paus-kaart van Jacques Viéville maakt met zijn hand, net zoals de Paus zelf, het teken van het heilige huwelijk.

Tarot de Paris, Jacques Viéville (1650)

Tarot de Marseille, Pierre Madenié (1709)

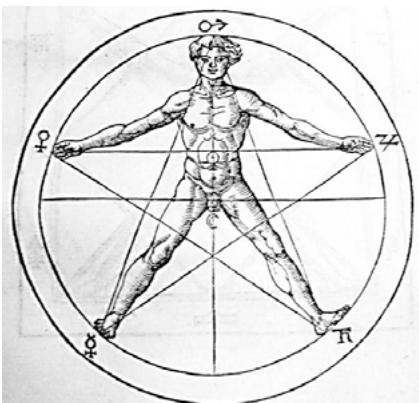
Tarot anonyme de Paris (17e eeuw)

De zogenaamde 'Tarot anonyme de Paris' heeft de - voor die tijd - meest spannende uitvoering van de Paus. Een enorme sleutel staat op zijn schoot geplaatst en reikt tot aan de punt van zijn tiara. Dit symboliseert de ontwaakte kundalini-energie in zijn wervelkolom: de 'sleutel' naar het Koninkrijk van God. Twee vingers - het teken van het heilige huwelijk - rusten op zijn staf.

Ook deze staat voor zijn wervelkolom. De Paus kijkt naar een sphinx en een kleine piramide naast hem. Een sphinx - een leeuwenlichaam met een vrouwenhoofd - symboliseert meesterschap over de dierlijke driften. De paus draagt kleding in de kleuren rood (mannelijk) en blauw (vrouwelijk).

De Oswald Wirth Tarot

Oswald Wirth handhaaft de thema's van zijn voorgangers. Hij verlaagt de twee pilaren achter de Paus, waardoor de compositie van de kaart - Paus, twee pilaren, en twee figuren op de voorgrond - de vorm krijgt van een pentagram; het symbool voor de 'voltooide mens'. Ook op de kaart van Wirth maakt de linkerfiguur met zijn hand het teken van het heilige huwelijk.

Uit H. C. Agrippa's Libri tres de occulta philosophia

Oswald Wirth (1889)

De Rider-Waite-Smith Tarot

De Rider-Waite-Smith Hierofant (1909)

Arthur Waite verandert de naam van tarotkaart nummer 5 in De Hierofant, maar het beeld blijft in grote lijnen hetzelfde: een paus met tiara, twee pilaren en twee lager geplaatste geestelijken. Nieuw zijn de elementen uit de alchemie die verwijzing naar het heilige huwelijk - de vereniging van de rode koning en de witte koningin: de kleur rood en wit van het kazuifel van de Paus, en de rozen (rood) en lelies (wit) op de kleding van de figuren op de voorgrond.

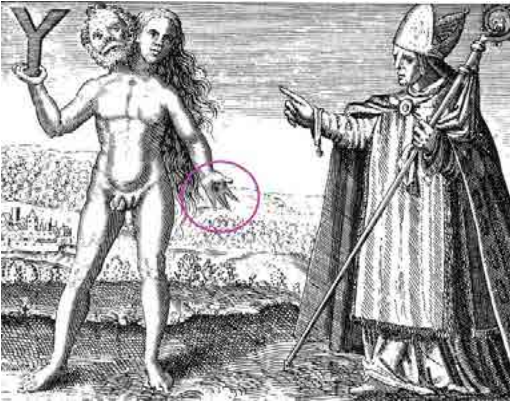
Een schilderij van Dante Gabriel Rossetti, getiteld: *Mary Nazarene* (1857). Maria wordt bezocht door de Heilige Geest, in de vorm van een duif (links). Hierdoor zal zij, volgens de Bijbel, zwanger raken van Jezus. Dante Gabriel Rossetti wil ons laten weten dat dit verhaal een metafoor is voor een kundalini-ontwaken. Maria is op ongebruikelijke wijze afgebeeld: werkend in de tuin, rode rozen en witte lelies verzorgend, als een alchemiste. De gieter die naast haar staat is versierd met een zon (symbool voor het goddelijke), en een omhooglopende waterstroom: de kundalini-energie. Haar lange rode haar (de kleur van vuur) hangt tot aan haar bekken, de plaats in de mens waar de kundalini-energie zich bevindt.

Onder het kazuifel draagt de RWS-Hierofant een blauw kleed, waardoor de kaart tevens de betekenisvolle kleurcombinatie rood-blauw (mannelijk-vrouwelijk) bevat. Ook de Y op de rug van de twee mannen op de voorgrond staat voor de versmelting van de tegenstellingen. Op de alchemistische illustratie uit *Symbola Aureae Mensae* (pagina 44) zien we een androgyne figuur, of rebis, die een letter Y in één hand houdt en met de andere hand het teken van het heilige huwelijk maakt. De RWS-Hierofant is ook opvallend androgyn: het is niet zonder meer duidelijk of dit een man of vrouw is. Overige elementen die verwijzen naar de versmolten dualiteit zijn de zwart-wit geblokte stroken op de vloer, en de gekruiste sleutels op de voorgrond. >

Een 17^e eeuwse ets met alchemisten die ijverig aan het werk zijn in hun (innerlijke) tuin. De zes perkjes staan voor het eerste tot en met het zesde chakra (bij het zesde chakra vindt het heilige huwelijk plaats). Achterin staat een (kundalini-)boom waaruit water (energie) stroomt naar de rest van de tuin. Om de boom heen is een slinger gewikkeld (de beweging omhoog van de 'kundalini-slang') met rode en witte rozen - de kleuren van het alchemistische huwelijk.

Een gravure uit Michael Maier's *Symbola Aureae Mensae* (1617)

De staf van de RWS-Hierofant is veel korter dan gebruikelijk (zie afbeelding hiernaast van paus Johannes Paulus II) en staat op zijn/haar knie. Dit bevestigt onze interpretatie dat de staf van de Paus/Hierofant staat voor de wervelkolom. Het drievoudige kruis bovenaan de staf heeft, esoterisch gezien, dezelfde betekenis als de drie ringen op de pijp van de alchemistische oven (zie pagina 41): lichaam, gevoel en denken zijn door het kundalini-vuur in de wervelkolom uitgezuiverd. De drie dwarsbalkjes worden naar boven toe steeds korter, waardoor ze een driehoek vormen met de punt naar boven: het symbool voor het element vuur.

Paus Johannes Paulus II met staf in 1983

De Tarot van Château des Avenières

De Hierofant van Château des Avenières draagt de kroon van de Egyptische god Amun-Ra. Deze kroon bestaat uit een rode zonnescijf en twee opstaande, gestileerde veren. De veren zijn een variant op het universele thema van twee vleugels: symbool voor bewustzijnsverruiming (denk aan de *caduceus*).

De twee geknielde vrouwen naast de Hierofant staan, net als de pilaren, voor de dualiteit, hetgeen benadrukt wordt door hun verschillende huidskleur. De pilaren en de kleding van de Hierofant zijn in de kleuren rood en blauw.

De vrouw rechts wijst naar de staf van de Hierofant. Het is een bijzondere staf, waaraan een ketting met versieringen - waaronder *Ankh*-tekens - bevestigd zit, die zich niets lijkt aan te trekken van de zwaartekracht. Dit symboliseert het vermogen van de Hierofant om met de ontwaakte kundalini-energie, stromend in zijn wervelkolom (de staf), anderen in te wijden in het goddelijke. Op de muurschildering uit de tempel van Seti I zien we een dergelijke initiatie, met een soortgelijke staf, afgebeeld.

Château des Avenières (1917)

Muurschildering uit de tempel van Seti I in Abydos, Egypte

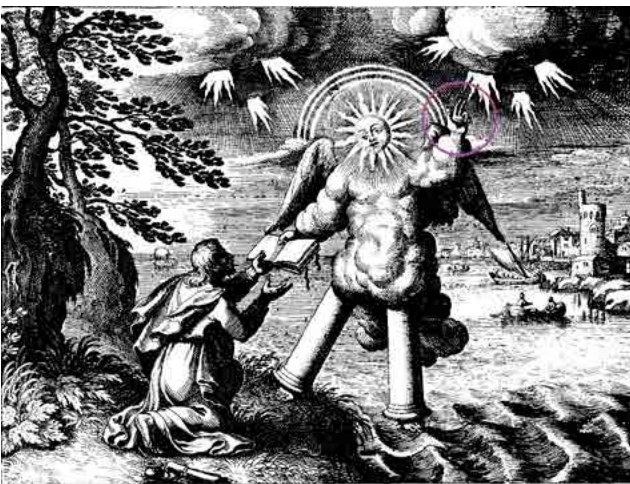
Conclusie

De naam van de vijfde kaart van de tarot is een eeuw geleden veranderd van Paus in Hierofant, maar de diepere betekenis is altijd hetzelfde gebleven: spirituele voltooiing.

Het pentagram is een symbool dat – ook in de tarot – wordt gebruikt voor de voltooide mens. Dat deze kaart nummer 5 heeft gekregen, zal dan ook geen toeval zijn.

Staf en drievoudige kroon - vaste attributen op deze kaart - staan voor meesterschap over lichaam, gevoelswereld (hart) en denken (hoofd).

De Hierofant is androgyn: in hem of haar heeft het heilige huwelijk plaatsgevonden. Innerlijk is de dualiteit (de mannelijke en vrouwelijke energieën) versmolten tot een eenheid. De uiterlijke dualiteit (het aardse) heeft geen vat meer op hem of haar. Dit wordt gesymboliseerd door de twee nederige en gediensstige geestelijken op de kaart.

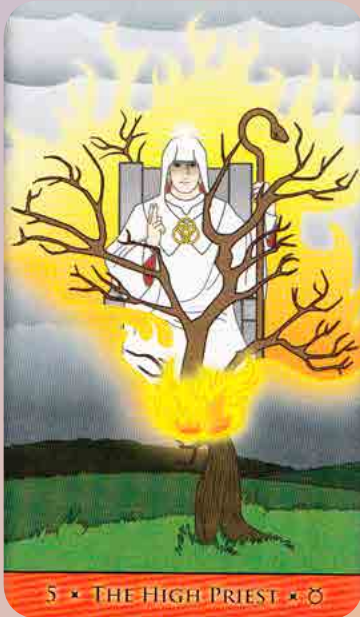

Gravure van Matthäus Merian uit *Icones Biblicae* (1627).

Een alchemist ontvangt goddelijke wijsheid/kennis. Eén been (pilaar) van de fantasiefiguur staat op het water en de andere op het land. Ze staan voor de tegenstellingen die zich hebben verenigd in de alchemist. Deze interpretatie wordt bevestigd door het teken van het heilige huwelijk (linkerhand). Alle andere elementen van de figuur - de vleugels, de zon, de wolken, en de regenboog, zijn verwijzingen naar het goddelijke.

Para
Visie.

TAROT.
De Hierofant

PARALLEL WORLDS TAROT
(ASTRID AMADORI, 2014)
www.parallelworldstarot.com

Deze kaart verwijst naar de innerlijke Hierofant. Mozes hoorde de stem van God uit een brandende braamstruik komen, en had een staf die in een slang kon veranderen: beide zijn kundalini-metaforen. De goddelijk energie kan zowel raadgever als inwijder zijn!

DE ALMA AJO TAROT
(ALMA AJO, SPANJE, 2010)

Kernachtige, originele symboliek!

ILLUSTRATIONS FROM THE TAROT DECKS,
REPRODUCED BY PERMISSION OF U.S. GAMES SYSTEMS,
INC., STAMFORD, CT 06902. C. BY U.S. GAMES SYSTEMS,
INC. ALL RIGHTS RESERVED.

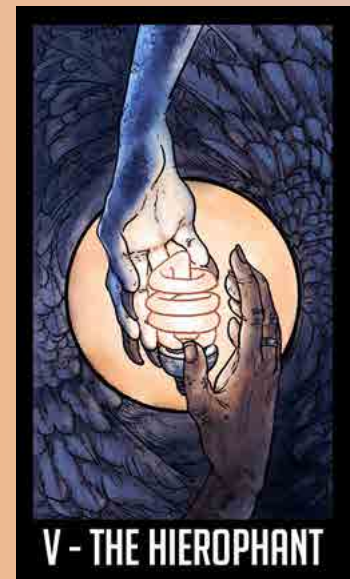
BOTANICA TAROT DECK
(KEVIN JAY STANTON, 2018)
kevinjaystanton.bigcartel.com/product/botanica-tarot-deck

Een rode roos, een witte roos, en een drieduidige kroon: geniaal!

NEW MILLENNIUM TAROT (LEE VARIS)
www.newmillenniumtarot.com

De Boddhi-boom, waaronder de Boeddha volgens de legendes verlicht werd, is in deze kaart geïntegreerd in de Boeddha zelf: het is een innerlijke kundalini-boom...! Tevens verwerkt in de kaart zijn de vier elementen, en een Grieks kruis: de versmelting van de dualiteit in het hart van de Boeddha.

NIGHT VALE TAROT
(HANNAH HOLLOWAY, 2015)

De innerlijke ervaring van het heilige huwelijk (mannenhand en vrouwenhand) omgezet in treffende en eigentijdse beeldtaal! •

ANNE-MARIE WEGG SCHRIJFT BOEKEN
OVER DE DIEPERE BETEKENIS VAN
BIJBELVERHALEN EN BEGELEIDT
STILTEREITRAITES. HAAR LAATSTE
BOEK ONTRAFELT DE RELATIE TUSSEN
JOHANNES DE DOPER EN JEZUS:
'JOHANNES DE DOPER DIE JEZUS DE
CHRISTUS WERD' (ISBN 9789082502305).

VOOR MEER INFORMATIE
www.anne-marie.eu